

СЕМАНТИКО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОНЦЕПТУ «ТРАВМА» НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ЕЛІЗАБЕТ СТРАУТ «ОЛІВІЯ КІТТЕРІДЖ»

Мамай Юлія Юріївна,

*аспірантка кафедри англійської філології
та лінгводидактики*

Запорізького національного університету,

juliiamam@gmail.com

orcid.org/0000-0001-7587-3672

Метою статті є дослідження семантичних і стилістичних засобів актуалізації концепту «травма» в романі Елізабет Страут «Олівія Кіттерідж». Особливу увагу приділено аналізу лексичних та стилістичних прийомів, які використовуються для вираження психологічних і фізичних травм персонажів. **Методи.** У дослідженні використано методи когнітивного аналізу, контекстуального аналізу, а також елементи стилістичного та семантичного аналізу. Ці методи дозволяють виявити специфіку вербалізації травматичного досвіду в художньому тексті. **Результати.** У дослідженні виявлено такі категорії травми: *клінічна психічна травма* (депресія, нервові зриви, суїцидальні думки та спроби скоєння самогубства, посттравматичні стани, залежності (алкоголізм, наркоманія)), *екзистенційна травма* (смерть близьких (насильницька / ненасильницька), самогубство, вдівство, втрата дитини або партнера, переїзд / розрив зв'язку із сім'єю), *соціальна травма* (ігнорування дітей або батьків, відчуження в суспільстві, ізоляція в старості, мовчазні конфлікти в родині), *дитяча розвиткова травма* (фізичне чи емоційне насильство в дитинстві, знецінення з боку батьків, складна сімейна динаміка, участь у психотравмуючих подіях), *психосоматична травма* (соматичні реакції, як-от тремор, головний біль, болі в тілі, серцебиття, психосоматичні захворювання – проблеми зі шлунком, серцем, шкірою), *травма внаслідок агресії та насильства* (фізичне насильство, психологічна агресія, вербальне приниження, газлайтинг і домінантно-підпорядковані стосунки). **Висновки.** Проведене дослідження переконливо показує, що семантичні та стилістичні засоби відіграють ключову роль в актуалізації концепту «травма» в романі Елізабет Страут «Олівія Кіттерідж». Через використання прямих номінацій для опису психоемоційних і фізичних станів, авторці вдається передати складність внутрішнього світу персонажів. Семантичне наповнення тексту сприяє не лише глибшому психологічному розкриттю персонажів, але й створенню оригінальної художньої реальності, в якій концепт «травма» постає як головна складова індивідуального досвіду, пам'яті та ідентичності.

Ключові слова: психологічне страждання, когнітивна інтерпретація, емоційна пам'ять, посттравматичні прояви, пряма номінація травми.

SEMANTIC AND STYLISTIC FEATURES OF THE CONCEPT OF “TRAUMA” IN ELIZABETH STROUT’S NOVEL “OLIVE KITTERIDGE”

Mamai Yuliia Yuriyivna,

*Postgraduate Student at the Department of English
Philology and Linguodidactics*

Zaporizhzhia National University

juliiamam@gmail.com

orcid.org/0000-0001-7587-3672

The purpose of the article is to explore the semantic and stylistic means of actualizing the concept of “trauma” in Elizabeth Strout’s novel “*Olive Kitteridge*”. Special attention is paid to the analysis of lexical and stylistic devices used to express the psychological and physical trauma experienced by the characters. **Methods.** The study employs methods of cognitive analysis, contextual analysis, as well as elements of stylistic

and semantic analysis. These approaches allow for identifying specific linguistic patterns through which traumatic experience is verbalized in literary discourse. **Results.** The study identified the following categories of trauma: *clinical psychological trauma* (depression, nervous breakdowns, suicidal thoughts and attempts, post-traumatic conditions, addictions such as alcoholism and drug abuse); *existential trauma* (death of loved ones – violent or natural, suicide, widowhood, loss of a child or partner, relocation or estrangement from family); *social trauma* (neglect of children or parents, alienation from society, isolation in old age, unspoken family conflicts); *childhood developmental trauma* (physical or emotional abuse in childhood, parental devaluation, complex family dynamics, participation in traumatic events); *psychosomatic trauma* (somatic responses such as tremors, headaches, bodily pain, palpitations, and psychosomatic illnesses affecting the stomach, heart, or skin); *trauma resulting from aggression and violence* (physical abuse, psychological aggression, verbal humiliation, gaslighting, and dominant-submissive relationships). **Conclusions.** The research clearly demonstrates that Elizabeth Strout uses both literal language (to name and describe trauma) and figurative language (to express how it feels) to bring the concept of trauma to life in her novel *Olive Kitteridge*. Through the use of direct nominations to describe the characters' psycho-emotional and physical conditions, the author successfully conveys the complexity of their inner worlds. The semantic richness of the text contributes not only to the in-depth psychological portrayal of the characters but also to the creation of an original artistic reality in which the concept of "trauma" emerges as a central component of individual experience, memory, and identity.

Key words: psychological suffering, cognitive interpretation, emotional memory, post-traumatic manifestations, direct nomination of trauma.

1. Вступ

Концепт «травма» є надзвичайно актуальним у сучасному науковому дискурсі, оскільки він відображає глибокі зміни в суспільстві, викликані війнами, пандеміями, соціальними кризами та особистими трагедіями (Бондаревська, 2020). Філологічне дослідження цього концепту, зокрема в межах когнітивної лінгвістики, висвітлює, яким чином мова відображає та формує досвід травми, а також як літературні тексти передають складні психологічні стани персонажів. Семантичні та стилістичні засоби актуалізації травматичного досвіду дозволяють зрозуміти, як художній текст кодує глибокі емоційні потрясіння через мову (Довганич, 2020; Кобзар, 2014; Маркович, 2021; Martin et al., 2023). Саме тому виявлення лінгвальних засобів, за допомогою яких втілюється концепт «травма» у структурі сюжету та в мовленні персонажів, стає важливим для нашої роботи.

Мета роботи – проаналізувати, яким чином семантичні (прямі лексичні номінації) і стилістичні засоби (метафори, порівняння, епітети, гіперболи, еліпси, персоніфікації та евфемізми) в романі Елізабет Страут сприяють вербалізації концепту «травма», як відображено психологічні й фізичні стани персонажів, а також як описано емоційні наслідки травматичних переживань.

Методологія дослідження ґрунтується на когнітивно-дискурсивному підході, що передбачає описовий та інтерпретативний аналіз мовного матеріалу. Виконані дослідження показують, як буквальні та образні засоби, якими авторка оперує для передачі досвіду травми, впливають на сприйняття читача і які когнітивні механізми (пам'ять, асоціації, увага або емоції) при цьому активуються.

Логіка викладу дослідженого матеріалу передбачає виокремлення двох основних груп засобів актуалізації концепту: прямі лексичні номінації та стилістичні номінації (тропи та фігури мовлення), з подальшим ілюструванням їх функціонального навантаження в романі «Олівія Кіттерідж».

2. Прямі номінації концепту «травма»

Прямі лексичні номінації травматичного досвіду являють собою вербальні засоби, що відображають стани й події без додаткових образних нашарувань. Фізичні та психологічні страждання персонажів, їхні реакції на травматичні події або наслідки таких подій розкриваються через описи конкретних психічних розладів, як-от депресія чи посттравматичний стресовий розлад або фізичні наслідки травми (Довганич, 2020: 1–13).

Вербальна репрезентація концепту «травма» здійснюється шляхом прямого опису психічних і фізичних переживань героїв: *bipolar disorder, eating disorders, MS, ADHD, nervous breakdowns, depression, suicide, obsessions; victims of torture, neurotic, wounded, having the kind of crisis*;

Далі концепт «травма» вербалізується також через згадки про втрати – як насильницьку, так і природну смерть близьких (“*she died in her sleep*”, “*the death of a husband*”) та явища, пов’язані з самогубством: згадки про суїцидальні дії (“*shot himself*”, “*took a razor blade and cut long strips into torso*”) і думки (“*she could, anytime she needed to, kill herself*”), а також спроби самогубства (“*the man who jumped from the bridge*”). Актуалізація травми подекуди подається через фрагменти, в яких згадується медична діагностика та терапія психічних розладів: *PET scans, amygdala enlargement, shock treatments*, що створює додатковий рівень достовірності.

Поведінкові прояви травматизації представлені також через залежності героїв, наприклад, “*He’s a drug addict.*”

Семантика самотності у тексті реалізується в кількох варіантах: як екзистенційна ізоляція (“*Hell. We’re always alone. Born alone. Die alone*”); емоційна відстороненість у родинних стосунках (“*You didn’t tell me he was walking*”); спілкування з паралізованим чоловіком, як це було до хвороби (“*Put him on,*” ... “*Smack, Henry*”); відвство та рідкісні контакти з рідними, які сприймаються як смерть (“*It was like being told Henry had died*”); втрата інтимності у шлюбі (“*I think I’m just done with that stuff*”).

Елізабет Страут значну увагу приділяє дітям як свідкам травматичних подій. Травма часто виявляється через фізичні симптоми, як-от блідість, висип або надмірна вага (“*he was a pale, slightly pudgy child, his skin broken out in hives*”) та регресивну поведінку, пов’язану з розпачем (“*She wanted to cry. She wanted to wail like a child*”). Персонажі-дорослі часто несуть наслідки травматичного досвіду з дитинства, особливо якщо були свідками психічних розладів або хвороб батьків (“*He had witnessed twice in childhood the nervous breakdowns of a mother*”; “*My father wasn’t bipolar. He was depressed. And he never talked.*”). Поширені також реакції емоційної ізоляції (“*Most of the time Kevin didn’t think of himself as having a brother*”) й самозвинувачення, що фіксується у внутрішніх діалогах (“*We belong to the world of family and love. And you don’t.*”).

Деякі діти зростають в умовах нестабільного сімейного середовища, (“*her mother had taken money from men*”). Як наслідок, у них формуються розлади поведінки та мислення: СДУГ (“*Hyperactive, can’t concentrate*”), залежності (“*He’s a drug addict; she begins swallowing vodka*”), дрібні злочини (“*This is only a doctor’s office, and only a magazine...*”), нав’язливі думки про покарання (“*You have the right – You have the right...*”), почуття провини (“*A mother always, always mad at him*”) і зтяжна тривога (“*She felt she could see the little boy, furtive, forever scared*”).

Важливою складовою вербалізації концепту «травма» в романі Елізабет Страут є пряме зображення емоційних і поведінкових реакцій персонажів на життєві події. Підвищена тривожність і нервова напруга фіксуються як постійний стан або ситуативна реакція (“*A nervous fellow*”; “*People waiting gets me anxious*”; “*walking back and forth for an hour, weeping*”). Концепт «травма» також відображається через постійне прокручування болісних спогадів (“*Kevin had seen seagull bones as a child...*”) або формування емоційного бар’єру. Емоції варіюються від ненависті до повної втрати довіри й віри в підтримку (“*My son hates me, too*”; “*Come get me... Later she thought, Fuck you.*”).

Окрему групу становлять емоційні потрясіння, що супроводжуються дезорієнтацією та втратою відчуття реальності (“*For Olive everything turned upside down*”, “*Kevin could not abide the thought*”). Роман також демонструє емоційну нестабільність персонажів – раптову зміну настроїв, перепади емоцій, психоемоційні гойдалки, що особливо яскраво виражено через контрасти поведінки (“*loving and tender one minute, furious the next*”; “*Quite a day, kiddo. Vomit upstairs, and cigarette butt’s downstairs*”).

Поведінка деяких персонажів виявляє спроби втечі від звичних обставин, іноді – намагання уникнути повторного травмування (*“she had left, because that’s what Clara did – left people and everything else”*) або неможливість зосередитися, що проявляється в розсіяній увазі (*“Cartwheeling from one thing to the next”*).

Стан виснаженості та байдужості до власного життя також є індикатором глибокого внутрішнього розладу (*“I don’t care if I die either. I’d like to, in fact. Long, as it’s quick.”*). Крім того, персонажі відчувають гостру ізоляцію, пов’язану із суспільною стигматизацією, що призводить до соціального зникнення або втрати місця в суспільстві (*“People thought the Larkin couple would move after what happened... How the Larkins got groceries, nobody knew.”*).

Страх постає ключовою емоційною реакцією, що вербалізує глибину психотравм у структурі роману. Епізод озброєного пограбування й перебування в заручниках демонструє граничні емоційні стани персонажів. Страх і безпорадність виражено через погрози (*“Move, you get shot in the head”*) та реакцію жертви (*“Please!” Olive cried out*). Такі сцени ілюструють миттєву травматизацію, що залишає тривалий слід у психіці (*“She felt fear”*; *“She had the heart attack last night”*).

У романі «Олівія Кіттеридж» часто фігурує страх смерті, зокрема публічної (*“worried about dying in public”*), страх домінування в родині (*“ruled by my fear of you, Mom”*) та страх втрати контролю (*“People go crazy in prisons”*). Також виявляються приховані страхи: боязнь сцени, нових починань (*“I hate to get started again”*), перманентне напруження як захист від зриву (*“frightened when she slowed up at work”*) та раптові панічні реакції (*“She feels a jolt of panic”*).

У текстах простежується широкий спектр проявів психологічної агресії, що виконує функцію інструменту контролю, маніпуляції та стигматизації, зокрема газлайтинг як спосіб знецінення пам’яті партнера (*“You probably forgot. It was a long time ago”*), а також використання психічної нестабільності жінки для її дискредитації (*“She’s mental, Janie”*). Агресія реалізується й у формі вербального тиску – образ, погроз і принижень (*“You could expect to never come home again”*; *“I wish she’d drop dead”*; *“Liar, liar, Olive”*), часто під маскою сарказму або моралізаторства.

Особливо болісними є сцени, де звучать звинувачення від близьких (*“You’ve never once apologized”*), прихована агресія через злість і виснаження (*“I’m sick and tired of it. Sick to death”*), а також брехня як засіб виживання у токсичних родинних стосунках (*“Lie your head off”*). Психологічна агресія постає як наслідок глибокої травматизації персонажів, а її мова є дзеркалом емоційної напруги та внутрішніх конфліктів.

У романі простежується поступове усвідомлення травмованості, що проявляється як через зовнішні оцінки (*“You are neurotic”*; *“You are wounded”*), так і через внутрішні рефлексії персонажів (*“This can’t be my life”, “Who in the world... did she think she was?”*). Ці епізоди підкреслюють екзистенційні сумніви та вразливість людини перед соціумом. Травма також розкривається у формі внутрішньої боротьби – жалю за втраченими можливостями, відчуття дезорієнтації (*“She was baffled by many things”*), емоційної дисоціації (*“the head felt no emotion”*).

Особливо виразно репрезентовано агресію як результат психічного перенапруження. Йдеться як про фізичні прояви насильства (*“I did hit my son”*; *“feet had been bitten raw”*), так і про емоційне пригнічення членів родини (*“I didn’t speak to her for two years”*). Письменниця також звертає увагу на табуйованість теми насильства (*“The guy bit her. That part’s supposed to be a secret, I think.”*) і показує межові емоційні стани, що штовхають до думок про вбивство (*“I’ve been thinking about killing Kerry”*) і скоєння жорстокого вбивства (*“stab a woman 29 times”*). Навіть дрібні реакції, як-от тремтіння рук від гніву, стають виразним індикатором глибоких емоційних травм (*“Olive’s fingers shake because she’s angry.”*).

Таким чином, прямі лексичні номінації концепту «травма» в художньому тексті забезпечують високий ступінь автентичності та емоційної виразності в зображенні психічного й фізичного стану персонажів. Завдяки семантичним засобам читач отримує чітке, структуроване уявлення

про травматичний досвід, що розкривається через згадки про хвороби, акти насильства та глибокі емоційні переживання.

3. Стилiстичні засоби актуалізації концепту TRAUMA

Порівняння в романі Елізабет Страут виконують важливу функцію вербалізації емоційного стану персонажів, дозволяючи зіставити внутрішні переживання з конкретними образами, явищами або предметами. Цей аспект доповнює попередній аналіз метафоричних засобів актуалізації концепту «травма», здійснений у нашій попередній статті (Мамай, 2023). Такий прийом підсилює експресивність і надає читачеві змогу краще відчувати інтенсивність емоцій.

Страх у текстах, наприклад, порівнюється з мотузками або канатами (*“causing Kevin to feel an inward fear that grew and spread through him, as though his very soul were tightening”*). Гнів також захоплює тіло повністю, і людина стає схожою на мішок, сповнений несподіванок (*“She seemed to be one moist, furious sack of horror”*). Почуття спокою, на відміну від тривоги, порівнюється з теплом і відчувається всім тілом (*“whenever she saw him it was like moving into a warm pocket of air”*).

Часто, на думку суспільства, спілкування з людьми, у яких трапилося лихо, як-от смерть, вдовство, може бути заразним і таким чином той, хто потерпає від горя, потрапляє в ізольований стан (*“Olive’s widowhood was like a contagious disease”*). Біль від почуття провини порівнюється із вбивством дияволом (*“It kills me. Like the devil”*) або з купою цеглин, складених в районі шлунку (*“She could have piled twenty bricks onto his stomach, that was the pain he felt”*).

У книзі описано численні реакції організму, окремих органів на зовнішній травматичний вплив. Голова і шлунок виступають як перші органи, що реагують на стрес (*“For a moment, her head didn’t ache, her stomach didn’t ache, there was nothing in her except a thrill as clean as fresh water”*). Тривога може атакувати шлунок, асоціюючись із буремним морем (*“Her stomach turns choppy... like whitecaps in her stomach”*).

Миттєве відчуття глибокого душевного болю порівнюється з гострою зброєю в серці (*“it lacerated her heart with the irony”*). Серцевий напад на побутовому рівні може порівнюватися із вживанням лука, як спосіб заперечення небезпечності ситуації (*“Feeling, she said, as though she had eaten too many of the grilled onions at dinner that night”*).

Грудна клітка може слугувати центром розвитку душевного болю, який порівнюється із розквіттом соснової шишки: колючим, неконтрольованим і поступовим (*“Pain like a pinecone unfolding, seemed to blossom beneath her breastbone”*), або тиску в грудях (*“a nervousness touched his chest”*).

Рот людини передає страх через відчуття сухості (*“Her tongue as sticky as flypaper”*). Відчуття фізичної втоми й безпорадності відображається в ногах, немовби вони стають великими мішками з водою (*“Her legs ached and felt enormous, like big sacks of water”*). Спілкування з неприємними людьми можна порівняти із зараженням (*“The visit to the Larkin home sat inside her like a dark, messy injection of sludge spreading throughout her body”*).

Біль також порівнюється з важким металом, що передає тягар зради і втрати ілюзій (*“Like a thick, tarnished silver spreading through her”*). Епітети допомагають деталізувати та підкреслити інтенсивність емоцій, як фізичні реакції тіла на стрес у формі трясіння або завмирання (*“she was shaky tonight; a panicky, dismal feeling”*).

Гіпербола використовується для перебільшення певних аспектів переживань, що дозволяє підкреслити їхню важливість або інтенсивність, як-от реакція серця на хвилювання (*“It made her heart race”*). Еліпсис, опускаючи певні слова або фрази, передає розгубленість, шок, внутрішній біль і безнадію, пов’язані з травмою, думки про самогубство (*“Sometimes I think about just ending it all; Driving home, Olive felt bereft”*).

Персоніфікація наділяє неживі об’єкти або абстрактні поняття людськими рисами, що дозволяє глибше передати внутрішній стан персонажа. Наприклад, опис зради як «дитини, прихованої між подружжям» підкреслює постійну присутність і вплив цього почуття на стосунки (*“She felt*

some knowledge pass between them. And it had been sitting there in church with them, too, like a child pressed between them in the pew; Who had been followed through life by his own childhood troubles”).

4. Висновки

Проведене дослідження засвідчило, що концепт «травма» в романі Елізабет Страут «Олівія Кіттерідж» реалізується як багатомірне явище, що охоплює психологічну, фізичну, соціальну, екзистенційну та дитячу розвиткову складові. Основною метою авторки є не лише художнє зображення страждання, а й глибоке емоційне занурення читача у травматичний досвід персонажів. Аналіз лексичних і стилістичних засобів дозволив визначити, що прямі семантичні номінації (назви психічних розладів, фізичних захворювань, проявів суїцидальної поведінки, агресії тощо) надають тексту структурованості, чіткості й медіальної правдоподібності, тоді як стилістичні фігури (порівняння, метафори, еліпсиси, епітети, гіперболи, персоніфікації) виконують функцію емоційного поглиблення образу травми, створюючи чуттєво наповнену картину внутрішнього світу персонажів. Перспективи подальших студій убачаємо у вивченні непрямих способів актуалізації концепту «травма», розширенні літературознавчого аналізу шляхом залучення роману «І знов Олівія» Елізабет Страут до об'єкту дослідження.

Література:

1. Бондаревська Л. Л., Лещенко І. Т. Вплив психічної травми на переживання суб'єкта. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Психологія*. 2020. Т. 31 (70). № 3. С. 60–64. DOI: <https://doi.org/10.32838/2709-3093/2020.3/10>
2. Довганич Н. А. Пам'ять, травма і література: способи репрезентації та інтерпретації. *Українське літературознавство*. 2020. № 85. С. 1–14. Режим доступу: <http://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/ukrliterary/article/view/3128>
3. Кобзар І. М. Метафора як базовий спосіб представлення інформації. *ScienceRise*. 2014. № 1. С. 95–98. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/text_2014_1_16
4. Мамай Ю. Ю. Актуалізація метафоричного діапазону концепту TRAUMA у романі Elizabeth Strout “Olive Kitteridge” (стаття). Київ : *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2023. Т. 34 (73). № 5. С. 82–87. Категорія Б, Index Copernicus.
5. Маркович М. М. Моделі нарративного уявлення про травму. *Літературний процес: методологія, імена, тенденції*. 2021. Вип. 18. С. 48–56. DOI: <https://doi.org/10.28925/2412-2475.2021.18.7>
6. Martin C. R., Preedy V. R., Patel V. B. *Handbook of Anger, Aggression, and Violence*. Springer. Verlag GmbH, 2023. 3082 p.
7. Strout E. *Olive Kitteridge*. New York: Random House, 2008. 270 p.

References:

1. Bondarevska, L. L., Leshchenko, I. T. (2020). Vplyv psykhychnoi travmy na perezhyvannia subiekta [The influence of mental trauma on the experience of the subject]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho. Serii: Psykholohiia*. [Scholarly Notes of V. I. Vernadsky Taurida National University. Series: Psychology], 31 (70), 3, pp. 60–64. <https://doi.org/10.32838/2709-3093/2020.3/10> [in Ukrainian].
2. Dovhanych, N. A. (2020). Pamiat, travma i literatura: sposoby reprezentatsii ta interpretatsii [Memory, trauma and literature: methods of representation and interpretation]. *Ukrainske literaturoznavstvo [Ukrainian Literary Studies]*, 85, pp. 1–14. <http://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/ukrliterary/article/view/3128> [in Ukrainian].
3. Kobzar, I. M. (2014). Metafora yak bazovyi sposib predstavlennia informatsii [Metaphor as a Basic Way of Representing Information]. *ScienceRise*, 1, pp. 95–98. http://nbuv.gov.ua/UJRN/text_2014_1_16 [in Ukrainian].
4. Mamai, Yu. Yu. (2023). Aktualizatsiia metaforychnoho diapazonu kontseptu TRAUMA u romani Elizabeth Strout “Olive Kitteridge” [Actualization of the metaphorical range of the concept TRAUMA in Elizabeth Strout’s novel “Olive Kitteridge”]. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Serii: Filolohiia. Zhurnalistyka* [Scholarly Notes of V. I. Vernadsky TNU. Series: Philology. Journalism], 34 (73), 5, pp. 82–87 [in Ukrainian].
5. Markovych, M. M. (2021). Modeli naratyvnoho uviavlennia pro travmu [Models of narrative representation of trauma]. *Literaturnyi protses: metodolohiia, imena, tendentsii* [Literary Process: Methodology, Names, Trends], 18, pp. 48–56. <https://doi.org/10.28925/2412-2475.2021.18.7> [in Ukrainian].
6. Martin, C. R., Preedy, V. R., Patel, V. B. (2023). *Handbook of Anger, Aggression, and Violence*. Berlin: Springer Verlag GmbH, 3082 p. [in English].
7. Strout, E. (2008). *Olive Kitteridge*. New York: Random House, 270 p. [in English].

Стаття надійшла до редакції 23.04.2025
The article was received 23 April 2025